

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชน
เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

**The Legal Measures of Effective Control for Protecting Repeat Offenders
of Young Criminals in the Juvenile Observation and Protection Center**

วิษณุ บาคาล

ACADEMIC JOURNAL

UTTARADIT RAJABHAT UNIVERSITY
<http://research.urj.ac.th>

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำ
ความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

The Legal Measures of Effective Control for Protecting Repeat
Offenders of Young Criminals in the Juvenile Observation and
Protection Center

วิชญ์ บาคาล*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อวิเคราะห์บริบทของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ 2.) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และ 3.) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำของสถานพินิจ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การวิจัยภาคสนาม และการจัดประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจ จำนวน 400 คน และตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสังเกตการณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

บทบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะสอดคล้องกับสภาพตัวเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดได้จริง ทำให้ยังยากแก่การควบคุม ซึ่งสภาพตัวของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด มักมีความแตกต่างกันออกไป โดยอาจมีความแตกต่างในครอบครัว

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 วรรคสองกรณีเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิด ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยไม่ได้กำหนดแนวทางให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้าไปวางข้อกำหนดในการดูแลเด็กและเยาวชน นอกจากนั้นการที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 (2) (5) กำหนดให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการให้บิดามารดาต้องนำเงินมาชำระต่อศาล ถ้าเด็กกระทำความผิดนั้นอีกมิใช่แนวทางที่จะพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมของเด็กประกอบกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดต่อเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พบว่า มีการกำหนดระยะเวลาโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 6 เดือน เป็นการกำหนดบทลงโทษน้อยเกินไป

*มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจดังนี้ ควรให้หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กกำหนดแนวทางร่วมกันกับบิดามารดาในการดูแลเด็กและเยาวชนให้ถูกวิธี ศาลเยาวชนและครอบครัวควรกำหนดวิธีการในการดูแลพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้นแทนที่จะใช้เงินไปวางต่อศาลเวลาเด็กทำผิดเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง และศาลไม่ควรใช้เวลาในดุลพินิจในสถานพินิจนานเกินไปเพื่อป้องกันการถ่ายทอดลักษณะนิสัยที่ไม่ดีต่อกันระหว่างเด็กด้วยกันรวมถึงให้หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก พิจารณาแก้ไขหรือเพิ่มบทลงโทษที่เด็กกระทำความผิดซึ่งสูงสุดแค่ 6 เดือน ซึ่งน้อยเกินไป เพื่อให้เด็กเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำ หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงบทลงโทษที่หนักขึ้น

คำสำคัญ : มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชน, การป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

Abstract

The objectives of the research were to investigate the legal measures of effective control for protecting repeat offenders of young criminals in the Juvenile Observation and Protection Center, to analyze problems of the legal measures of effective control for protecting repeat offenders of young criminals in the Juvenile Observation and Protection Center, and to find useful suggestions on the legal measures of effective control for protecting repeat offenders of young criminals in the Juvenile Observation and Protection Center. The sample subjects were 400 teenagers in the Mahasarakham Provincial Juvenile Observation and Protection Center, and 5 keypersons from government sectors were the population and 100 % of them were the informants which yielded no need for any patterns to gain sampling. The qualitative research uses Participatory Action Research focused on documentary, the field study focused on interviewing and observing the target population, and focused groups. The questionnaire was used to collect data from the young criminals in the Mahasarakham Provincial Juvenile Observation and Protection Center.

Results of the research are as follows:

1. The legal measures of Thailand have been enacted and enforced ineffectively to control for protecting repeat offenders of young criminals in the Juvenile Observation and Protection Center. The results may be caused by the difficulties and limitation of law enforcement. As a result, the measures were not proper to improve the control for protecting repeat offenders of young criminals qualities. According to the legal regulations, family, educational institutions, religious institutions are mainly responsible for improving moral and ethical qualities of the teenagers in Thailand. However, the study revealed that the legal measures were not effectively enforced to improve the required qualities of the criminals. The

results may be caused by the individual differences in criminal case, family status, educational background including their readiness for moral and ethical development.

2. The study indicated that these problems and difficulties caused the failure of the legal measures for Criminal Code section 73 second paragraph, children up to 10 years if the offense. The Inquiry official have sent children to the legal authorizes on child protection. By don't setting precedent for parent or guardians of children placed into care provision in the juvenile. In addition, Criminal Code section 74 (2)(5) the court discretion that the parents have to pay money to the court if another child offender. Don' guideline to develop habits of children. Include criteria for imposition of expansion acts against children and youth found that have't set maximum term of imprisonment don't exceeding 6 months. To impose sanctions too little.

3. In conclusion, suggestions for law enforcement are as follows : Agency should have the authority to use the law on child protection guidelines with parent to care for children and youth properly. Juvenile and Family Court should determine how to care for better your child's behavior rather than using money to put on the court when children do wrong to achieve serious results. In discretion, the court should not take too long in detention. To prevent the transmission of bad habits between children together. The agency should have the authority to use the law to protect children or consider increasing the penalties for child offenders, the highest just 6 months. Which is too little for children to be afraid to make mistakes after the heavy penalties up.

Keywords: The Legal Measures of Effective Control, Protecting Repeat Offenders, and Young Criminals

บทนำ

มหาสารคามเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสำนวนคดีจากเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดซ้ำในจำนวนมากพอสมควร ดังจะเห็นได้จากสถิติของสำนักงานอัยการคดีและครอบครัวจังหวัดมหาสารคามปี พ.ศ.2540-2557 (2557) ระบุไว้ว่า ในปี พ.ศ.2557 จังหวัดมหาสารคามมีคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดซ้ำสูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา โดยมีประเภทสำนวน ส.1 (ความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา) จำนวน 255 เรื่อง ส.4 (ฟ้องความอาญา) จำนวน 237 เรื่อง ส.1 (ฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด) จำนวน 208 เรื่อง ซึ่งตัวเลขดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคามยังขาดอำนาจหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำทั้งในเรื่องการค้นหาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อนำเสนอศาลประกอบการพิจารณา หรือแม้แต่การมีส่วนร่วมในการพิจารณาคดีของศาล เพราะต้องเป็นไปตามคำสั่งของศาล

ถึงแม้ว่า สถานพินิจและอบรมทำหน้าที่ให้การศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมเพื่อปรับปรุงความประพฤติและนิสัยให้ดีขึ้น เพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย แต่อย่างไรก็ตาม จากรายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม (2558 : 3) ได้ระบุไว้ว่าการแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด

มักจะมีประเด็นที่น่าสนใจคือ เด็กและเยาวชน ที่ผ่านการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนมักมีการกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ประกอบกับมีเด็กและเยาวชน การกระทำความผิดเข้ามาใหม่อีกเรื่อยๆ จึงเป็นผลให้ต้องคงอยู่ในระบบกระบวนการยุติธรรม อันก่อให้เกิดปัญหาการแออัดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคามที่รองรับ ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรมว่า เด็กและเยาวชนจะสามารถปรับเปลี่ยนและแก้ไขพฤติกรรมได้จริงหรือไม่อย่างไร ในขณะเดียวกันกลับเป็นภาพสะท้อนถึงความล้มเหลวของการบำบัดและแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของไทย ที่ยังคงปรากฏอยู่และทวีคูณขึ้นเรื่อยๆ

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาของโจทย์การวิจัยในครั้งนี้ว่า กฎหมายไทยควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเชิงรุกเข้ามาใช้ เนื่องจากปัจจุบันปัญหาที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดในคดีอาญาต่างๆ ในสังคม สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการป้องกัน แก้ไข บำบัด และฟื้นฟูกันอย่างจริงจัง เพื่อมิให้เป็นปัญหาเรื้อรังและแก้ไขยากในที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้ไม่ต้องกลายเป็นการมุ่งแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกฟ้องต่อศาลแล้ว อันเป็นมาตรการในเชิงรับ ด้วยเหตุผลนี้เองผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาว่า มาตรการกฎหมายไทยเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ มีสภาพบริบทในลักษณะใดบ้าง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม ต้องเผชิญกับสภาพปัญหาและอุปสรรคตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำกันในประเด็นใดบ้างและอย่างไร ตลอดจนเพื่อศึกษาว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีข้อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอะไร อย่างไรบ้างซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนของไทยให้เกิดความยุติธรรมอย่างยั่งยืนและที่สำคัญคือ เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยได้กลับคืนสู่ครอบครัวและเป็นพลเมืองดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์บริบทของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัย ประกอบด้วยประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1 มาตรการทางกฎหมายไทยในปัจจุบันเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.2 ปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นของมาตรการที่มีอยู่ตามกฎหมายไทยในการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.3 แนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย เพื่อฟื้นฟูประสิทธิภาพและแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม

1.4 แนวทางที่เหมาะสมของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม

1.5 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคามที่วิเคราะห์ดังนี้ 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2) พระราชบัญญัติรักษาความสงบแห่งชาติ 3) พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 4) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรง พ.ศ. 2550 5) พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 6) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 7) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 8) พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พุทธศักราช 2475 9) ประมวลกฎหมายอาญา และ 10) กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรศึกษาเป็นกลุ่มประชากรวิจัยที่จังหวัดมหาสารคามซึ่งมี 2 กลุ่ม

คือ เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม กับตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พระสงฆ์ และผู้ปกครองของเด็กเยาวชน (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม, 2558 : 51-52)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ กำหนดให้เป็นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมในการค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมายและรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติรักษาความสงบแห่งชาติ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำทารุณกรรม พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พุทธศักราช 2475 ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิเคราะห์พัฒนาการเด็กและเยาวชน และการเรียนรู้เด็ก และเยาวชนรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) คือ ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดมหาสารคาม เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองประพฤติ พระสงฆ์ และผู้ปกครองของเด็กเยาวชน เนื่องจากเป็นผู้ที่ส่วนในการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1.3 การระดมความคิดเห็นด้วยการสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus Groups) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองประพฤติ พระสงฆ์ และผู้ปกครองของเด็กเยาวชน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยเน้นกับทุกฝ่ายวิพากษ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

2.1.1 ประชากร คือ เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 569 คน (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม, 2558 : 51)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 400 คน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนดังกล่าว ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณตามวิธีของยามาเน (Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยจะได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิและแต่ละชั้นภูมิสุ่มแบบง่าย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 แบ่งชั้นภูมิตามคติ 6 ประเภทได้แก่ เสพติดทรัพย์สินและวัตถุระเบิดชีวิตและร่างกาย และอื่นๆ อัตราโทษไม่เกิน 3 ปี เช่น การพนัน เป็นต้น

2.2.2 คำนวณขนาดตัวอย่างในแต่ละประเภทของคดีตามสัดส่วนของประชากรแต่ละประเภทโดยใช้แบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) (วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ, 2552 : 157)

2.2.3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทคดีโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ, 2552 : 158) โดยคัดเลือกเด็กและเยาวชน ที่ผ่านการฝึกอบรม เพื่อดำเนินการแจกแบบสอบถามกับเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด 10 คนแรก ในแต่ละวันจนครบตามจำนวน 400 คน

ตารางที่ 1 : แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับที่	ประเภทคดี	เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด	
		ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	เกี่ยวกับยาเสพติด	373	262
2.	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	25	18
3.	เกี่ยวกับเพศ	27	19
4.	เกี่ยวกับอาวุธปืนและวัตถุระเบิด	34	24
5.	เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	81	57
6.	อื่นๆ อัตราโทษไม่เกิน 3 ปี เช่น การพนัน เป็นต้น	29	20
รวม		569	400

ที่มา: สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม, 2558 : 8

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามโดยสอบถามเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 400 คน

2.4 สถิติวิเคราะห์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ร้อยละ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างข้อมูลเชิงเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ตามระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการสรุปประเด็น และอภิปรายเชิงพรรณนาความ (Description)

ผลการวิจัย

ภูมิหลังส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของสถานพินิจฯ จำนวน 400 คน พบว่า เด็กและเยาวชนผู้ไม่กระทำความผิดซ้ำส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 18 ปี เคยมีประวัติในการกระทำความผิดครั้งแรกเมื่ออายุ 14-15 ปี จบการศึกษาสูงสุดในระดับชั้น ม.6 และมีรายได้ที่เพียงพอในการใช้จ่ายและที่สำคัญคือ เด็กและเยาวชนผู้ไม่กระทำความผิดซ้ำมากกว่าครึ่งมาจากครอบครัวที่มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวไม่ดี แต่ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คบเพื่อนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมเหมาะสม มากกว่าครึ่งเป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนไหว อารมณ์ไม่มั่นคงแต่สามารถใช้ลักษณะบุคลิกภาพในเข้มแข็งของตนมาใช้ในการปรับตัวและเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้

บทบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะสอดคล้องกับสภาพตัวเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดได้จริง ทำให้ยิ่งยากแก่การควบคุม ซึ่งสภาพตัวของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด มักมีความแตกต่างกันออกไป โดยอาจมีความแตกต่างในครอบครัว

สภาพปัญหาและอุปสรรคของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ พบว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 วรรคสองกรณีเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิด ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยไม่ได้กำหนดแนวทางให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้าไปวางข้อกำหนดในการดูแล หรือให้พนักงานสอบสวนจัดทำข้อกำหนดร่วมกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการดูแลเด็กและเยาวชน นอกจากนั้นการที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 (2) (5) กำหนดให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการให้บิดามารดาต้องนำเงินมาชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละ 10,000 บาท ถ้าเด็กกระทำความผิดนั้นอีกพบว่ามิใช่แนวทางที่จะพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมของเด็กได้ แต่จะต้องวางข้อกำหนดหรือบรรทัดเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงดูบุตรของตนแทนการนำเงินมาเป็นเงื่อนไข และปัญหาการกำหนดบทลงโทษและหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดต่อเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พบว่ามีการกำหนดระหว่างโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีอัตราโทษต่ำสุดจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท เป็นการกำหนดบทลงโทษน้อยเกินไป จึงควรแก้ไขบทลงโทษเพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพและเกรงกลัวต่อการที่จะกระทำความผิด

แนวทางการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจฯควรมีดังนี้

1. ควรให้หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กำหนดแนวทางให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้าไปวางข้อกำหนดในการดูแล หรือให้พนักงานสอบสวนจัดทำข้อกำหนดร่วมกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการดูแลเด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกว่าได้รับการดูแลและได้รับความผูกพันจากครอบครัวตามวัยของเด็กและเยาวชน อันส่งผลกระทบต่อตัวเด็กและ พัฒนาการของเด็กที่จะต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตนเอง

2. ในการที่ศาลใช้ดุลยพินิจให้บิดามารดาต้องนำเงินมาชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละ 10,000 บาท ถ้าเด็กกระทำความผิดนั้นอีกหากพบว่ามิใช่แนวทางที่จะพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมของเด็กได้ แต่จะต้องวางข้อกำหนดหรือบรรทัดเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงดูบุตรของตนแทนการนำเงินมาเป็นเงื่อนไข

3. ศาลควรจะปรับปรุงแก้ไขระยะเวลาในการใช้ดุลพินิจในการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจให้ใช้ระยะเวลาลดลง และไม่ควรรานเกินไป เพื่อป้องกันการถ่ายทอดลักษณะนิสัยที่ไม่ดีต่อกันระหว่างเด็กด้วยกัน

4. ให้องค์กรที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก พิจารณาแก้ไขหรือเพิ่มบทลงโทษที่เด็กกระทำความผิดซึ่งสูงสุดแค่ 6 เดือน ซึ่งน้อยเกินไป เพื่อให้เด็กเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำ หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงบทลงโทษที่หนักขึ้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้มาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการวิจัยที่ได้ข้อค้นพบว่า บริบทของกฎหมายไทยที่สร้างขึ้นนั้น มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจฯ ที่มีบทบาทไม่สอดคล้องกันกับสภาพตัวของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดตามสภาพความเป็นจริง โดยมีประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติกฎหมายไทย ดังนี้

1.1 การที่ไม่สามารถขับเคลื่อนกลไกและบทบาทมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจฯ ตามบทบัญญัติได้อย่างจริงจังและได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมทั้งกฎหมายภายในประเทศ กฎกระทรวงต่างๆ และกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

1.2 ลักษณะเนื้อหาหรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับกำกับดูแลพฤติกรรมของเด็ก รวมทั้งการทำความเข้าใจหรือข้อตกลงต่างๆ ทั้งก่อนการรับเด็กเข้าไปยังกระบวนการวิสามัญและในระหว่างการคุ้มครองหรือดูแลพฤติกรรมนั้นในภาพรวม ยังคงมีปัญหาในเรื่องต่างๆ หลายเรื่องและเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายบททั้งในเรื่องบทลงโทษทางอาญาหรือระยะเวลาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 142 หมวด 12 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนจึงมีผลทำให้ไม่เกิดความสอดคล้องกันทั้งข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติในการคุ้มครองเด็กได้อย่างถูกต้อง

1.3 มาตรการที่ใช้ในการแก้ไขเด็กที่กระทำความผิดมิใช่มีมาตรการเดียวที่จะแก้ไขได้ทั้งหมด อาจมีมาตรการอื่นๆ ด้วย เช่น มาตรการฟื้นฟูจิตใจ เพราะสาเหตุที่เด็กกระทำความผิดนั้นมีความหลากหลายและเกิดจากหลายปัจจัย แต่มาตรการที่ให้แก่คนในสังคมช่วยกันดูแลพฤติกรรมของเด็กที่อาจจะเสี่ยงต่อการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการดูแลจากผู้ปกครองหรือจากบุคคลภายนอกนั้น น่าจะเป็นมาตรการป้องกันที่ดีในระดับหนึ่งที่จะควบคุมไม่ให้เด็กมีพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำความผิดที่ร้ายแรง

สาเหตุที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบทบัญญัติต่างๆ ของกฎหมายไทย ยินยอมให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีบทบาทในการกำกับดูแลสภาพของของเด็กโดยใช้ศูนย์ฝึกอบรมซึ่งมีบทบาทมากเกินไป รวมทั้งวิธีการในการปฏิบัติหรือเงื่อนไขระยะเวลา บทลงโทษต่างๆ ของศาลเยาวชนการใช้ดุลพินิจของศาลตามกฎหมายนั้น ยังไม่ถูกต้องเพียงพอที่จะเกิดประสิทธิผลต่อเด็กได้ ควรมีการแก้ไขในหลายๆ เรื่องทั้งในเรื่องการทำข้อตกลงการปรับเปลี่ยนวิธีการกำกับดูแลเด็กแทนการใช้เงิน หรือการลดระยะเวลาในการควบคุมพฤติกรรมเด็กลง หรือการแก้ไขโทษของเด็กให้หนักขึ้น ซึ่งวิธีการแก้ไขต่างๆ เหล่านี้ จะทำให้เกิดเงื่อนไขหรือข้อปฏิบัติที่สอดคล้องกันและ

ถูกต้องกับเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง โอกาสที่เด็กจะกลับมากระทำผิดซ้ำอีกย่อมมีโอกาสน้อยกว่าเด็กและเยาวชนที่ถูกปฏิบัติตามวิธีการคุ้มครองตามกฎหมายเดิมที่ยังไม่แก้ไขให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับอัจฉริยา ชูตินันท์ (2555 : 211) วิจัยเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเพื่อหันเหคดีเด็กและเยาวชนโดยไม่ต้องขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวพบว่า ในระบบกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยในฐานะที่เป็นมาตรการทางเลือกหนึ่งนั้นถึงแม้ว่า วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนทำให้มาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ถือเป็นขั้นตอนก่อนฟ้องคดี ได้ถูกนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และก่อให้เกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่จะหาสาเหตุเกี่ยวกับการกระทำผิด พร้อมทั้งบำบัดฟื้นฟู แก้อาการเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีปัญหาบางประการอันเนื่องมาจากการประชุมกลุ่มครอบครัวยังมีได้นำมาบัญญัติเป็นกฎหมายเหมือนดังเช่นประเทศนิวซีแลนด์ หรือประเทศออสเตรเลีย ทำให้ไม่มีรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นแบบแผนซึ่งสอดคล้องกันกับผลการทดสอบสมมติฐานของอุษณีย์ ทิพสุวรรณ์ (2556 : 192) ที่ทำการวิจัยเรื่องเทคนิคการแก้ตัวเกี่ยวกับการกระทำผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนชายแล้วพบว่า ปัจจัยด้านเทคนิคการแก้ตัวส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเมื่อพิจารณาแยกรายด้านของปัจจัยด้านเทคนิคการแก้ตัว พบว่า ด้านการประเภทของผู้กระทำความผิดและด้านความซื่อสัตย์จงรักภักดี ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคมส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 พบว่า จำนวนเพื่อนในการทำผิดคดีต่างๆ ที่เคยคบหาอยู่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ 0.5 นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรเวียง สุบัน, สิทธิโสภณ วรวิทย์, สิริธวานนท์ บัณฑิตและพลทองมาก มีชัย (2556 : 192) เรื่องการพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดกำแพงเพชร ระยะที่ 2 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำของสถานพินิจฯ ส่วนมากแล้วพบว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 วรรค 2 กรณีเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิด ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยไม่ได้กำหนดแนวทางให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเข้าไปวางข้อกำหนดในการดูแลหรือให้พนักงานสอบสวนจัดทำข้อกำหนดร่วมกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการดูแลเด็กและเยาวชน และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 (2) (5) กำหนดให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการให้บิดามารดาต้องนำเงินมาชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละ 10,000 บาท ถ้าเด็กกระทำความผิดนั้นอีกพบว่ามิใช่แนวทางที่จะพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมของเด็กได้ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษและหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดต่อเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พบว่ามีการกำหนดระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีอัตราโทษต่ำสุดจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท

สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในช่วงระยะสิบปีที่ผ่านมา หลังจากที่มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรการที่ดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการกระทำผิด มีพื้นฐานของ

การกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กให้ได้มาตรฐาน โดยมอบภาระหน้าที่ในการดูแล คุ้มครองปกป้อง และพัฒนาเด็กให้ได้มาตรฐานสากลแก่ผู้ปกครองหรือครอบครัว แทนที่รัฐจะจัดให้มีการดูแลคุ้มครองแต่เพียงฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม หากเด็กที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายหรือเสี่ยงที่จะกระทำความผิด รัฐมีความจำเป็นต้องนำเด็กนั้นมาอยู่ในการดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก หรือเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์เพื่ออบรมหรือกล่อมเกลาความประพฤติเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และมีวุฒิภาวะที่จะรู้ว่าสิ่งใดควรทำหรือสิ่งใดไม่ควรทำ มาตราการเหล่านี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันมิให้เด็กตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด เนื่องจากมีผู้คอยให้การดูแล อบรมและสั่งสอนก่อนที่จะไปก่อการกระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับเสาวธาร โพธิ์กลัด (2554 : 121) วิจัยเรื่องผลกระทบของปัจจัยทางด้านการคุมตนเองและพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำทางด้านชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนผลจากการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่ทำผิดซ้ำในคดีชีวิตและร่างกายมักมีที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในบริเวณที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูงโดยเฉพาะยิ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายประมาณร้อยละ 81.0 ของเด็กและเยาวชนที่มีจำนวนครั้งการกระทำความผิดน้อยกว่า 10 ครั้งและร้อยละ 73.5 กล่าวว่าการกระทำผิดส่วนใหญ่จะเกิดจากการขาดการควบคุมและยังสอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2556 : 121) ที่ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด: กรณีศึกษาสถานพินิจฯ โดยภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำก็คือระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครองระบบสังคมและระบบการศึกษา ทั้งนี้ด้วยสาเหตุที่ว่า ไม่ตระหนักรู้ว่าการเสพยาเป็นการกระทำความผิดกฎหมาย กลับไปคบค้าสมาคมกับเพื่อนกลุ่มที่เสพยาขาดโอกาสในการดูแลรักษาและการฟื้นฟูขาดระบบสังคมที่มีประสิทธิภาพคอยช่วยเหลือครอบครัวผู้ปกครองมีการศึกษาน้อยไม่ทราบวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้อง และขาดแรงจูงใจที่จะเลิกเสพยาไม่ตั้งใจที่จะเลิกเสพยาอย่างจริงจัง สังคมไม่ยอมรับไม่ให้โอกาส นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องการศึกษาเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ ของจันทร์เพ็ญ ฤยุ (2556 : 154) ที่พบว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช.ร้อยละ 45.6 และไม่ได้เรียน ร้อยละ 35.3 ซึ่งส่วนมากแล้วกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 21.6 โดยมีประสบการณ์การกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ร้อยละ 90.7 ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง และเกษตรกร ซึ่งมีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท/เดือน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของสถานพินิจฯ ดังนี้ ควรให้หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กำหนดแนวทางร่วมกันกับบิดามารดาในการดูแลเด็กและเยาวชนให้ถูกวิธี ศาลเยาวชนและครอบครัวควรที่จะกำหนดวิธีการในการดูแลพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้นแทนที่จะใช้เงินไปวางต่อศาลเวลาเด็กทำผิดเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง และศาลไม่ควรใช้เวลาในดุลพินิจในสถานพินิจนานเกินไปเพื่อป้องกันการถ่ายทอดลักษณะนิสัยที่ไม่ดีต่อกันระหว่างเด็กด้วยกันรวมถึงให้หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก พิจารณาแก้ไขหรือเพิ่มบทลงโทษที่เด็กกระทำความผิดซึ่งสูงสุดแค่ 6 เดือน ซึ่งน้อยเกินไป เพื่อให้เด็กเกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำ หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงบทลงโทษที่หนักขึ้น

สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่ต้องการเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด ไม่มีสิทธิการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่จะ

ได้รับความคุ้มครองข้อมูลทั้งหมดถือเป็นความลับทั้งสิ้น ทั้งในเรื่องเรื่องพฤติกรรมยาเสพติด การลักขโมยที่เป็นนิสัย พฤติกรรมในการเที่ยวกลางคืน ติดสุราบุหรื ติดเกมคอมพิวเตอร์ นิยมชอบความรุนแรงและต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ศูนย์ฝึกและอบรมมีความสัมพันธ์กับกระบวนการลงโทษของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน ในฐานะของการเป็นหน่วยงานแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ซึ่งควรมีการพัฒนาองค์การ แก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับกฎหมายไทยที่ใช้อยู่ในแต่ละยุคสมัยโดยมีการจัดระบบขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนระดับทางจิตใจด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่กระทำความผิดของเด็กและเยาวชนให้มีความชัดเจนและควรมีการพัฒนาโปรแกรมเฉพาะที่เป็นการส่งเสริมปรับเปลี่ยนระดับทางจิตใจด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2556 : 121) วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด: กรณีศึกษาสถานพินิจพบว่า แนวทางป้องกันก็คือควรส่งเสริมอาชีพผู้ที่ถูกคุมตัวหรือคุมขังเมื่อพ้นโทษจะได้ไปต้องไปหางานทำที่อื่น สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนสร้างคัมที่เข้าใจเยาวชนจะได้ไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และจะต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมแนวทางบวกให้แก่เยาวชน เพื่อสร้างแรงจูงใจที่ดี และกฎหมายที่ใช้จะต้องพิจารณาจากการกระทำผิดโดยนับจำนวนครั้งและเพิ่มโทษที่มากขึ้น เพื่อให้เยาวชนเข็ดหลาบจะได้ไม่ไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและไม่กระทำความผิดซ้ำอีกต่อไปและยังสอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ กุญ (2556 : 154) วิจัยเรื่องการศึกษาเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะชีวิตที่ดี อันจะช่วยลดการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้ควรส่งเสริม สนับสนุนครอบครัว ให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลที่ถูกต้อง ได้รับการส่งเสริมให้มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและปลูกฝังให้มีจิตสำนึกที่ดี ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำอีก นอกจากนี้ชุมชนควรมีส่วนร่วม โดยการช่วยเหลือสอดส่อง ควบคุมดูแล และป้องปรามการกระทำความผิดเด็กและเยาวชนในชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย

สรุปผลการวิจัย

สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้กำลังทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนั้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะระบบการควบคุมภายในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมพฤติกรรมของเด็กในครอบครัวอ่อนแอหรืออาจเป็นเพราะเด็กเหล่านี้อยู่หอพักซึ่งไม่มีผู้ใหญ่ที่คอยให้คำแนะนำ จึงมีความเป็นอิสระในการทำอะไรก็ได้ ทั้งนี้เพราะบิดามารดาที่ต้องการให้บุตรเรียนในโรงเรียนที่ดี จึงต้องส่งบุตรหลานให้มาเรียนในเมืองใหญ่และต้องเช่าที่พักอยู่ จึงทำให้ห่างจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และการติดต่อสัมพันธ์และการคบหาสมาคมในระหว่างเพื่อนเรียนหรือเพื่อนต่างเพศในยุคปัจจุบันก็ง่ายกว่าในสมัยก่อนเพราะมีโทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ตที่สามารถติดต่อกันได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดปัญหาการจับกลุ่มในวัยรุ่น และการติดต่อกับเพศตรงข้ามและอาจมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนเวลาอันสมควรได้

กลไกในการป้องกันปัญหาเหล่านี้จึงต้องอาศัยผู้ใหญ่เป็นผู้ร่วมในการป้องกัน ทั้งนี้เพราะหากจะกำหนดให้ผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลนั้น จะเห็นได้ว่า เด็กจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าอาจอยู่ทางโดยระยะทาง และอาจเป็นเพราะไม่มีเวลาเพียงพอในการพบปะดูแลเนื่องจากมีงานมากจนไม่มีเวลา

ให้กับบุตรหลาน แต่ผู้ใหญ่ที่อาจช่วยกันควบคุมพฤติกรรมของเด็กที่อาจจะก่อเหตุนี้ คือ เจ้าของหอพัก เจ้าของสถานบริการ หรือเจ้าของร้านที่จำหน่ายบุหรี่หรือสุรา หรือร้านอาหารที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือร้านอินเทอร์เน็ตที่จะต้องช่วยกันในการควบคุมการใช้บริการของเด็กที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีอย่างเข้มงวด โดยไม่หวังว่าจะให้บริการแก่เด็กเหล่านี้ เพราะเป็นการต้องห้าม เช่นไม่จำหน่ายสุราให้เด็กหรือไม่ยอมให้เด็กเข้าในสถานบริการหรือไม่ให้ห้องพักแก่เด็กที่จะเข้ามาใช้บริการเพื่อการมีสัมพันธ์ทางเพศ เป็นต้นทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดำเนินชีวิตนอกบ้านและอยู่ในบ้านเป็นเวลาน้อย ดังนั้นโอกาสที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะพบเห็นพฤติกรรมของเด็กเหล่านี้ ก็เป็นการยากจึงต้องให้ผู้ใหญ่เหล่านี้ควรดูแลและเอาใจใส่ร่วมด้วย

ในกรณีที่มีเหตุทะเลาะวิวาทหรือเกิดการกระทำความผิดทางเพศโดยเด็กเป็นผู้กระทำความผิดนั้น สังคมไทยในปัจจุบันมีความรู้สึกที่แยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า หากเป็นเด็กชายที่ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท เช่น เด็กแว้น หรือเด็กนักเรียนที่พาเด็กนักเรียนหญิงไปในโรงแรม เป็นต้น เด็กเหล่านี้ควรต้องได้รับโทษอย่างรุนแรง เพราะมีพฤติกรรมที่ควรต้องถูกอบรมหรือลงโทษให้สาสม เพราะมีวุฒิภาวะที่ใกล้จะเป็นผู้ใหญ่ และกระทำการในสิ่งที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มาตรการทางกฎหมายจึงควรเข้าไปกักและอบรมในค่ายทหาร สำหรับกรณีเด็กที่ใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น หรือในกรณีที่ก่อเหตุกระทำความผิดทางเพศ ก็ต้องออกจากสถานศึกษา เนื่องจากทำในสิ่งที่ไม่สมควรส่วนในอีกทางหนึ่งเห็นว่าเด็กเหล่านี้ อาจตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมขาดการอบรมที่ดีพอ จึงทำให้ต้องมีพฤติกรรมเช่นนี้ จึงควรได้รับการฟื้นฟูแก้ไขเยียวยา โดยใช้มาตรการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และมาตรการสำหรับเด็กตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ซึ่งเน้นกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวเพื่อกำหนดมาตรการฟื้นฟูเยียวยาที่เหมาะสมสำหรับเด็กแทนการลงโทษหรือการพิพากษาคดีเป็นต้น ซึ่งมาตรการหลังนี้ ถือเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในหลักการ Restorative Justice และนำมาใช้กับกรณีที่เด็กมีความสำนึกผิดและใช้มาตรการทางสังคมแทนการลงโทษจำคุก รวมถึงการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายและสังคมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ตามมาตรา ๗๓กรณีเด็กอายุไม่เกิน 10 ปีกระทำความผิด ในกระบวนการหลังการสอบสวนของหน่วยงานที่ควบคุมตัวเด็กก่อนส่งให้หน่วยงานที่คุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันกับบิดามารดาเด็กก่อนส่งตัวเพื่อส่งผลให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างถูกต้องโดยตรง

1.2 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 (2) (5) ศาลควรปรับเปลี่ยนวิธีการ หากเด็กกระทำความผิดจะต้องนำเงินมาวางต่อศาลครั้งละ 10,000 บาท มิใช่แนวทางที่จะพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมของเด็กควรเพิ่มข้อตกลงในการดูแลเด็กกับบิดามารดาให้ดีขึ้นแทนที่จะใช้เงิน

1.3 ศาลเยาวชนและครอบครัวควรปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมาย มาตรา 142 ในเรื่องกำหนดอายุ ผู้ที่จะส่งตัวไปอบรม ระยะเวลาอบรมที่นานเกินไป และไม่ยุติธรรม เพื่อป้องกันมิให้เด็ก ถ่างทอดลักษณะนิสัยไม่ดี ต่อกัน

1.4 หน่วยงานที่มีอำนาจใช้กฎหมายอาญา ควรปรับเพิ่มบทลงโทษสำหรับเด็กเวลาทำผิด ซึ่งหน่วยงาน

ที่คุ้มครองเด็กบัญญัติไว้เพียง ๖ เดือน ซึ่งน้อยเกินไป เพื่อป้องกันมิให้เด็กกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และเล็งเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นมากขึ้น

1.5 ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กและเยาวชนในการออกไปเผชิญกับสภาพแวดล้อมภายนอก โดยต้องติดตามผลเมื่อกลับไปอยู่กับครอบครัวและสังคม พร้อมทั้งประสานงานร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่จะเกิดขึ้นซ้ำอีก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวแล้ว เพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรเอกชน ว่ามีการติดตามเสกติดตามและกระทำผิดซ้ำอย่างไร

2.2 ควรมีการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกลไกการพัฒนาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนโดยใช้มาตรการทางศาลอันจะเป็นประโยชน์อีกทางหนึ่งสำหรับลดภาระด้านจำนวนที่เพิ่มขึ้นของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ และภาระด้านงบประมาณ

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องกรอบของการคุ้มครองสิทธิเด็กเยาวชนที่กระทำผิดกับการเข้าถึงข้อมูลเพื่อค้นหาวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลนำไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในส่วนของส่งเสริมทางจิตใจด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา คุณารักษ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด: กรณีศึกษา

สถานพินิจ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.djop.go.th/>. (16 พฤศจิกายน 2556).

จันทร์เพ็ญ กุญ. (2556). การศึกษาเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://dcms.thailis.or.th/dcms/search_result.php. (3 พฤศจิกายน 2556).

พรเวียง สุบัน, สิทธิโสภณ วรวิทย์, สิริธวานนท์ บัณฑิตและพลทองมาก มีชัย. (2556). การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดกำแพงเพชร ระยะที่ 2. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://research.trf.or.th/> (26 พฤศจิกายน 2556).

พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, กรม. (2556). รายงานสถิติประจำปี 2556. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ.

พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม, สถาน. (2558). สถิติคดีประจำปี 2557

(1 ตุลาคม 2556-30 กันยายน 2557). มหาสารคาม: สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดมหาสารคาม.

วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์. มหาสารคาม: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- เสาวธาร โพธิ์กลัด. (2554). ผลกระทบของปัจจัยทางด้านการคุมตนเองและพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ
ทางด้านชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชน. *Thai Human Resource Research Journal*,
Vol. 6 No. 1, January-June 2554.
- สุนีย์มัลลิกะมาลย์. (2555). *วิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2555). กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและ
ชุมชนเพื่อหันเหคดีเด็กและเยาวชนโดยไม่ต้องขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัว.[ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา<http://www.djop.go.th/>. (12 พฤษภาคม 2555).
- อัยการคดีและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม, สำนักงาน. (2557). *สถิติของสำนักงานอัยการคดีและ
ครอบครัวจังหวัดมหาสารคามปี พ.ศ.2550-2557*. มหาสารคาม: สำนักงานอัยการคดีและ
ครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม.
- อุษณีย์ ทิพสุวรรณ. (2556). เทคนิคการแก้ตัวเกี่ยวกับการกระทำผิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน.
วารสารวิทยบริการ. ศูนย์อบรมเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร. ปีที่ 24 ฉบับที่ 2
เมษายน-มิถุนายน 2556
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York:
Harper and Low.